Lieta Nr.C39061313

C-0613-13/7

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Valmierā, 2013.gada 26.septembrī

Valmieras rajona tiesa: tiesnesis D.Līdacis, rakstveida procesā izskatīja civillietu biedrības n/amaza apmēra prasībā par naudas piedziņu no /pers. A/.

Aprakstošā daļa.

Biedrība n/a (turpmāk prasītājs) cēla tiesā maza apmēra prasību (l.l.20) piedzīt no /pers. A/ (turpmāk atbildētājs) par labu prasītājam pamatparādu Ls 884,17, līgumsodu Ls 469,60, nokavējuma procentus Ls 22,94 un tiesas izdevumus, kā arī noteikt prasītājam tiesības papildu nokavējuma procentus par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Prasības pieteikumā (l.l.19-20) norādīts, ka prasības priekšmets ir parāds par atbildētāja dzīvokli /adrese A/, saņemtajiem un nesamaksātajiem komunālajiem pakalpojumiem laika periodā no 2012.gada aprīļa līdz 2013.gada aprīlim (ieskaitot). Parāds ietver gan maksu par apsaimniekošanu, gan citus piegādātāju sniegtos komunālos pakalpojumus, kuriem prasītājs nodrošina tikai starpniecību un maksas sadali. Prasības summas aprēķins: a) galvenais parāds Ls 884,17 – maksa par saņemtajiem un nesamaksātajiem komunālajiem pakalpojumiem no 2012.gada aprīļa līdz 2013.gada aprīlim; b) likumiskie procenti Ls 22,94; c) līgumsods Ls 469,60 – 0,35% no parāda summas par katru nokavēto dienu, līgumsodu aprēķinot vienu mēnesi pēc rēķina apmaksas termiņa. Likumiskie procenti (6% gadā) tiek aprēķināti analoģiski līgumsodam – vienu mēnesi pēc rēķina apmaksas termiņa.

2008.gada 31.maijā atbilstoši /adrese/ nama Valmierā dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmumam prasītājs un atbildētājs noslēdza dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu. Līgums paredz, ka prasītājs nodrošina regulāru komunālo pakalpojumu piegādi atbildētājam, bet atbildētājs apmaksā saņemtos citu uzņēmumu sniegtos komunālos pakalpojumus, mājas kopīgi ņemtos kredītus un apsaimniekošanas maksu mājas kopsapulces noteiktajā apmērā. Par pakalpojumiem prasītājs ik mēnesi sagatavo un piegādā atbildētājam rēķinu par iepriekšējā mēneša pakalpojumiem. Rēķins atbildētājam jāapmaksā līdz attiecīgā mēneša 25.datumam. Tāpat apsaimniekošanas līgums paredz kavējuma naudu 0,35% apmērā par katru nokavēto dienu, kas tiek aprēķināta mēnesi pēc maksājuma termiņa, kā arī vēl lielākas kavējuma naudas, ja parāda summa pārsniedz Ls 500,00 un Ls 1000,00. Atbildētāja vai viņa īrnieku iemaksas par aktuālajiem rēķiniem nav saņemtas kopš 14.marta.

Prasība pamatota ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, Civillikuma 1587., 1756., 1759.panta 1.punktu.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus tiesā nav iesniedzis. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.21panta otro daļu, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, un par to, ka iepriekš minētais datums ir uzskatāms par pilna sprieduma sastādīšanas datumu, paziņots.

Motīvu daļa.

Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Tiesa konstatē, ka atbildētājs nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādītos apstākļus, kā arī nav cēlis pretprasību. Tādejādi tiesai nav pamata uzskatīt, ka atbildētājam ir iebildumi pret prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētājam laika periodā no 2012.gada aprīļa līdz 2013.gada aprīlim piederēja dzīvokļa īpašums Nr.52 un kopīpašuma 457/36489 domājamā daļa no daudzdzīvokļu mājas /adrese/

2008.gada 31.maijā prasītājs un atbildētājs noslēdza Dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu Nr.2008/55/52 (l.l.12-13). Prasītājs kā apsaimniekotājs apņēmās pārvaldīt un apsaimniekot atbildētāja kā īpašnieka īpašumā esošās /adrese/ nama dzīvojamās mājas kopīpašuma 45,7 m^2 domājamās daļas, kā arī ar dzīvojamo māju funkcionāli saistītās ēkas un būves un mājai piesaistīto zemes gabalu, savukārt atbildētājs apņemas segt prasītājam visus izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, ar to saistīto ēku un būvju un piesaistītās zemes gabala pārvaldīšanu un apsaimniekošanu proporcionāli viņa īpašumā esošās kopīpašuma domājamās daļas lielumam. Puses līguma 6.1.punktā vienojās, ka maksu par dzīvojamās mājas un ar māju funkcionāli saistītā zemes gabala kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu atbildētājs maksā saskaņā ar dzīvokļu īpašnieku kopsapulces apstiprinātiem tarifiem un apsaimniekotāja piestādītiem rēķiniem par kārtējo mēnesi līdz nākamā mēneša 20 datumam. Līguma 6.3.punktā noteikts, ka kopā ar maksu par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu atbildētājs maksā prasītājam par šādiem komunālajiem pakalpojumiem: ūdensapgāde; kanalizācija; ūdens uzsildīšana (karstais ūdens); siltumenerģija (apkure); koplietošanas elektroenerģija; atkritumu izvešana; zemes noma un nekustamā īpašuma nodoklis; mājdzīvnieku turēšana.

Prasītājs ir aprēķinājis (l.l.24) un lūdz piedzīt no atbildētāja komunālo pakalpojumu maksājumu parādu Ls 884,17 (turpmāk galvenais parāds) par laika periodu no 2012.gada aprīļa līdz 2013.gada aprīlim.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, dzīvokļa īpašniekam ir pienākums: 1) piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā; 2) segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā; 3) norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana); 4) maksāt uz dzīvokļa īpašumu attiecinātos nodokļus; 5) maksāt nomas maksu par zemes lietošanu, ja dzīvojamā māja atrodas uz citai personai piederošas zemes; 6) saudzīgi izturēties pret kopīpašumā esošo daļu, ievērot tās lietošanas noteikumus, kā arī normatīvajos aktos noteiktās sanitārās, ugunsdrošības un citas prasības, lai neradītu aizskārumu citu cilvēku drošībai un veselībai, apkārtējās vides kvalitātei, un raudzīties, lai šos noteikumus un prasības ievērotu personas, kas iemitinātas viņa dzīvokļa īpašumā; 7) nodrošināt iespēju dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka pilnvarotiem speciālistiem veikt dzīvokļa īpašumā darbības, kas nepieciešamas ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistītu komunikāciju, būvkonstrukciju un citu elementu ierīkošanai un normālai funkcionēšanai, kā arī nodrošināt iespēju apsekot atsevišķo īpašumu; 8) pildīt dzīvokļu īpašnieku kopības pieņemtos lēmumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs nav cēlis iebildumus pret aprēķinātā galvenā parāda apmēru un tā aprēķina kārtību. Tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja veikto galvenā parāda aprēķinu (l.l.24).

Prasītājs par laika periodu no 2012.gada 26.jūnija līdz 2013.gada 29.maijam ir aprēķinājis un lūdz piedzīt no atbildētāja līgumsodu Ls 469,60 (l.l.22).

Saskaņā ar Civillikuma 1716., 1717.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi un līgumsodu var pievienot katram līgumam. Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts.

Puses Dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līguma 6.8.punktā vienojās, ka maksas par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu un komunālo maksājumu (ja tie tiek maksāti vienlaicīgi ar maksu par dzīvojamās mājas kopīpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu) kavējumu gadījumos, ja kavējums ir ilgāks par vienu mēnesi, īpašniekam apsaimniekotājs var piemērot līgumsodu 0,35% apmērā no kopējās parādu summas par katru nokavēto dienu.

Tiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā starp prasītāju kā juridisku personu un pakalpojuma sniedzēju pastāv tiesiskās attiecības ar atbildētāju kā fizisku personu un pakalpojuma saņēmēju. Tādejādi atbildētājs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir atzīstama par patērētāju. Tiesai ir pienākums izvērtēt minēto tiesisko attiecību pušu vienlīdzīguma un taisnīguma aspektā atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam. Tiesa ņem vērā apstākli, ka, ja persona kādu tiesisko attiecību ietvaros ir atzīta par patērētāju, tad tai šo attiecību ietvaros ar likumu piešķirta augstāka aizsardzība nekā civiltiesiskos darījumos vispār.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punkts paredz, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Civillikuma 1724.1pants nosaka, ka līgumsoda cietējs var lūgt samazināt pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā līgumsoda apmērs nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008 ietvertajai atziņai, tiesa pēc saviem

ieskatiem drīkst ierobežot pārmērīgus līgumsodus, argumentējot, kāpēc līgumsods ir samazināms.

Tādejādi, neatkarīgi no tā vai šajā lietā atbildētājs ir vai nav lūdzis samazināt pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, tiesai ir tiesības pēc saviem ieskatiem drīkst ierobežot pārmērīgus līgumsodus.

Tiesa atzīst prasītāja aprēķināto līgumsodu par nesamērīgu un neatbilstošu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām. Prasītājs nav pierādījis, ka tas būtu cietis zaudējumus Ls 469,60 apmērā, nesaņemot savlaicīgi no atbildētāja pamatparādu Ls 884,17 apmērā. Tiesa uzskata, ka nav likumīga pamata piedzīt līgumsodu tādā apmērā, kā ir lūdzis prasītājs.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likuma mērķis ir nevis atbrīvot patērētāju no atbildības par līguma pārkāpumiem, bet gan aizsargāt patērētāju kā vājāko darījuma pusi pret pakalpojuma sniedzēja ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu, tajā skaitā, prasot nesamērīgus līgumsodus vai citas kompensācijas par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi. Tādejādi tiesa uzskata, ka atbildētājam ir jāatbild par saistību neizpildi, jo viņš pienācīgi nav pildījis savas saistības. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka aprēķinātais līgumsods ir samazināms līdz 1/10 no pamatparāda summas, kas tiesas ieskatā ir samērīgs. Tādējādi no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods Ls 88,42 apmērā.

Prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus Ls 22,94 par laika periodu no 2012.gada 26.jūnija līdz 2013.gada 29.maijam (l.l.23).

Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu vai uz likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1765.panta pirmajā daļā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Šī panta otrajā daļā noteikts, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, — seši procenti no simta gadā.

Tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no neatmaksātā galvenā parāda par laika periodu no 2012.gada 26.jūnija līdz 2013.gada 29.maijam.

Tiesa secina, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams galvenais parāds Ls 884,17, līgumsods Ls 88,42 un likumiskie nokavējuma procenti Ls 22,94.

Tiesa atzīst prasītājam, saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja 6% gadā no piedzītā, bet neatmaksātā galvenā parāda. Saskaņā ar Civillikuma 1763.pantu, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Tādejādi procentu pieaugums apstājas, kad to daudzums sasniegs neatmaksātā galvenā parāda apmēru.

Tā kā tiesa prasību apmierina daļēji, saskaņā Civilprocesa likuma 41.pantu, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama samaksātā valsts nodeva Ls 149,33 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,68.

Tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1pantu nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, vadoties no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, 190.,193., 195., 204.^{1}panta, 250.^{25}panta,

n o s p r i e d a:

1. Prasību daļēji apmierināt.

1. Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu biedrībai n/a, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese: /adrese/, Ls 1148,54 (viens tūkstotis viens simts četrdesmit astoņi lati, 54 santīmi), kas sastāv no galvenā parāda Ls 884,17 par laika periodu no 2012.gada aprīļa līdz 2013.gada aprīlim, līgumsoda Ls 88,42 par laika periodu no 2012.gada 26.jūnija līdz 2013.gada 29.maijam, procentiem Ls 22,94 par laika periodu no 2012.gada 26.jūnija līdz 2013.gada 29.maijam valsts nodevas Ls 149,33 un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem Ls 3,68.
2. Noteikt biedrībai n/a, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese: /adrese/, tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6% (seši procenti no simta) gadā no piedzītās, bet neatmaksātā galvenā parāda līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai). Procentu pieaugums apstājas, kad to daudzums sasniegs neatmaksātā galvenā parāda apmēru.
3. Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā.
4. Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2013.gada 26.septembris, kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, ja tiesa nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi materiālo tiesību normu, pārkāpusi procesuālo tiesību normu vai, izskatot lietu, pārsniegusi savas kompetences robežas, iesniedzot kasācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Tiesnesis D.Līdacis